

Ikääntyvien maatilatoiminta Sosiaalipalvelua vai virkistystä?

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Ylitarkastaja Jaana Aarnio

Aluehallintovirastojen tehtävät

- Kuntien palvelut; sosiaalihuollon ohjaus ja valvonta
- *Yksityiset sosiaalipalvelut*; ohjaus, luvat sekä rekisteröinnit ja valvonta
- Kuntien laillisuusvalvonta
- LSSAVI; Keski-Suomen 23 kuntaa
- Aluehallintovirastoja on viisi
- Valvira ohjaa aluehallintovirastojen toimintaa
- Virkistystoiminta ei kuulu AVIN ohjauksen piiriin

Yksityiset sosiaalipalvelut

- Yksityiset sosiaalipalvelut täydentävät kunnallisia, julkisia palveluja ja tarjoavat niille vaihtoehtoja
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011), sospa-laki
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yksityisistä sosiaalipalveluista (1053/2011)
- Yksityisesti järjestettyjen sosiaalipalveluiden tulee vastata laadultaan samaa tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta, on perustuttava sopimukseen tai kunnan tekemään hallintopäätökseen sekä palvelu-, hoito- tai kuntoutussuunnitelmaan

Yksityistä sosiaalipalvelua vai jotain muuta?

- Perustuslaki 19 §; julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut
- Sosiaalihuoltolaki määrittelee mitä ovat sosiaalipalvelut
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista määrittelee sosiaalipalvelujen tuottamista tarkemmin
- Virkistystoiminta; ei ole sosiaalipalvelua
- Sosiaalipalvelut ovat arvonnlisäverottomia tietyin edellytyksin ja ihmisellä on tuen tarve, johon hänen saamansa sosiaalipalvelu perustuu

SHL 14 §

- Sospa-lain mukaan yksityisillä sosiaalipalveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain (SHL) 14 §:ssä mainittuja **tuen tarpeisiin vastaavia sosiaalipalveluja**, joita ovat:

1. Sosiaalityö
2. Sosiaaliohjaus
3. Sosiaalinen kuntoutus
4. Perhetyö
5. Kotipalvelu
6. Kotihoito
7. Asumispalvelut
8. Laitospalvelut
9. Liikkumista tukevat palvelut

SHL 14 § (jatkuu)

10. Päihdetyö
11. Mielenterveystyö
12. Kasvatus- ja perheneuvonta
13. Lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta
14. Muut SHL:n 11 §:n mukaisiin tarpeisiin vastaavat asiakkaan hyvinvoinnille välttämättömät sosiaalipalvelut

▪ 11 § Tuen tarpeet

Sosiaalipalveluja on järjestettävä:

- 1) tueksi jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen;
- 2) asumiseen liittyvään tuen tarpeeseen;

11 § jatkuu...

- 3) taloudellisen tuen tarpeeseen;
- 4) sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi;
- 5) lähisuhde- ja perheväkivallasta sekä muusta väkivallasta ja kaltoinkohtelusta aiheutuvaan tuen tarpeeseen;
- 6) äkillisiin kriisitilanteisiin liittyvään tuen tarpeeseen;
- 7) lapsen tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin tukemiseksi;

- **11 § jatkuu...**
- 8) päihteiden ongelmakäytöstä, mielenterveysongelmasta sekä muusta sairaudesta, vammasta tai ikääntymisestä aiheutuvaan tuen tarpeeseen;
- 9) muuhun fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen tai kognitiiviseen toimintakykyyn liittyvään tuen tarpeeseen;
- 10) tuen tarpeessa olevien henkilöiden omaisten ja läheisten tukemiseksi.

Sosiaalipalvelujen arvonlisäverottomuuden edellytykset

- https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/toimialakohtaista-tietoa/yksityisten_sosiaalihuoltopalvelujen_ar/
- **Yksityiset palveluntuottajat** voivat myydä sosiaalihuoltopalveluja arvonlisäverottomasti, jos toiminta on *sosiaaliviranomaisten valvoma* ja palvelut myydään *sosiaalihuollon tarpeessa olevalle henkilölle*

Arvonlisäverottomuus jatkuu

- Palveluntuottajan tulee tehdä **kuntailmoitus**; hyväksyntä ja rekisteröinti joko kunnan rekisteriin tai Valveri rekisteriin (AVI/VALVIRA)
- Palvelusuunnitelma asiakkaan kanssa
- Perustuu viranomaisen päätökseen tai tehtävä kirjallinen sopimus asiakkaan kanssa palvelujen tuottamisesta sosiaalihuoltopalveluina
- Palveluntuottajalla tulee olla vastuhenkilö (huomioitava kriteerit)
- Tulee olla sosiaalihuollon omavalvontasuunnitelma

Yksityiset sosiaalipalvelut

- Luvanvarainen toiminta 24/7, ympärivuorokautista toimintaa
→ Edellyttää aina AVIN tai VALVIRAN lupaa
- Ilmoituksenvaraiset yksityiset sosiaalipalvelut;
- Esim. palveluasuminen, tukiasuminen, kotipalvelu, perhetyö, päivätoiminta, työtoiminta
- Ilmoituksenvaraiset yksityiset sosiaalipalvelut voivat olla:
Kunnan hyväksymiä ja valvomia, eli ns. kotipalvelun tukipalvelut;
ateria-, vaatehuolto-, siivous-, kylvetys-, ja saattajapalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.
AVIN hyväksymiä ja rekisteröimiä;
Muut ilmoituksenvaraiset sosiaalipalvelut

Päivä farmilla toiminta

- Voi olla kotipalvelun tukipalvelua, eli
Sosiaalista kanssakäymistä edistävää palvelua
- Edellyttää kuntailmoituksen, kunta arvioi tilat, henkilöstön osaamisen, toimintasuunnitelman jne. ja rekisteröi palvelun kunnan omaan rekisteriin (ei määritelty vastuuhenkilövaatimuksia, riittävä osaaminen)
- AVIn rekisteröimänä voi olla,
Päivätoimintaa
- Edellyttää kuntailmoituksen (kunta arvioi ja antaa lausunnon), AVI rekisteröi (toiminnan voi aloittaa kunnan hyväksynnän jälkeen)

Yksityisen ilmoituksenvaraisen sosiaalipalvelun palvelujen vastuuhenkilön edellytykset

- Sosiaalihuoltolaki 46a §
- *Soveltuva* korkeakoulututkinto
- Sosiaali- tai terveydenhuollon vähintään AMK tasoinen koulutus
- Sosiaalialan koulutusta edellytetään aina jos tuotetaan sosiaaliohjausta tai sosiaalista kuntoutusta
- Alan tuntemus (työkokemusta vähintään 2v)
- Riittävä johtamistaito
- Johtamisopinnot 20-30 op, tai johtamisosaamista työkokemuksen kautta hankittuna noin kaksi vuotta (voi olla muultakin alalta)
- Aina kannattaa tiedustella etukäteen AVIsta!

Yhteenvetoa

- Hyödyt sosiaalipalvelun tuottamisesta;
ALV, kunnan tuki, valvonta
- Velvollisuudet sosiaalipalvelun tuottajana
Omavalvontasuunnitelma, tavoitteellinen, ammatillinen ja vastuullinen toiminta, yhteistyö kunnan kanssa jne.
- Mikä kuntaa tai AVIa kiinnostaa toiminnassa ja ympäristössä;
Asiakasturvallisuus, esteettömyys, tilojen soveltuminen suunniteltuun käyttöön, riittävyys, wc tilat, yhteiset tilat, ammatillinen osaaminen, GC osaaminen, toimintasuunnitelma, yrityksen taloudellinen tilanne.

- Mitä tapahtuu jos on tietämättään tarjonnut sosiaalipalvelua; ei mitään, ostavat ihmiset loma- ja virkistyspalvelujakin vaikka heillä on oikeus sosiaalipalveluihin
- AVIt toimivat itsenäisesti, rekisteröintikäytännöt voivat vaihdella alueittain
- Valvirasta voi hakea ns. linjausta oman palvelunsa rekisteröintiin
kirjaamo@valvira.fi
- AVIt ja VALVIRA toimivat tiiviissä yhteistyössä!

Kiitos!

Jaana Aarnio p. 0295 018 576
jaana.aarnio@avi.fi